

сторони як на підстави своїх вимог та заперечень, інші обставини, що мають значення для вирішення справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення. Ефективне застосування критерію належності доказів можливе в разі усвідомлення судом та іншими учасниками справи особливостей та правил логічного мислення.

Література

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 25.04.2023).

2. Калмикова Я.С. Докази та доказування в адміністративному судочинстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2013. 20 с.

3. Бойко І.В., Зима О.Т., Соловйова О.М. Адміністративна процедура: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 132 с.

4. Рекуненко Т.О. Доказування в процесі розгляду справ про адміністративне правопорушення. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 3. С. 169–173.

5. Козинець І.Г., Кравченко В.Я. Окремі питання доказів та доказування в адміністративному судочинстві на сучасному етапі. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 2. С. 173-177.

6. Симбірська Є.В. Належність і допустимість доказів у цивільному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2019. 225 с.

УДК 347.73:336.14(043.2)

Леуська О.І., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Устинова І.П., к.ю.н., доцент

ЕЛЕКТРОННИЙ АУДИТ ЯК ФОРМА ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

Цифрові рішення нині впроваджуються в усіх напрямках, і сфера аудиту не стала винятком. Інструмент електронного аудиту запроваджено в різних країнах світу та щороку все більше доводить свою ефективність. Сам механізм базується на інформації, отриманій від платників податків у вигляді стандартного аудиторського файлу (SAF-T), розробленого Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD) [1].

Розберемося в термінології. Стандартний аудиторський файл SAF-T UA – це електронний файл стандартизованої структури, що містить експортовані з вихідної системи обліку дані про наявність та стан активів,

власного капіталу та зобов'язань, а також інформацію щодо змін у фінансово-господарському стані суб'єкта господарювання за певний період [2].

Отриманий аудиторський файл, який надходить в систему, проходить автоматизовану обробку, що надасть можливості для швидкого виявлення найбільш ризикових як суб'єктів (платників податків), так і об'єктів (транзакцій) для податкових перевірок.

Результати такої обробки можуть бути використані для оперативного виправлення виявлених розбіжностей платниками податків або під час відбору платників податків для проведення податкової перевірки [3].

Отже, е-аудит – це форма податкового контролю даних бухгалтерського та податкового обліку, а також інформації за допомогою відповідного спеціалізованого програмного забезпечення, наданих платником податків в електронному вигляді SAF-T UA [4].

У чому користь е-аудиту:

- дозволяє удосконалити ризик-орієнтовані підходи на доперевірочному етапі та на етапі перевірки;
- підвищує швидкість і ефективність результатів перевірок;
- зменшує кількість податкових правопорушень і судових спорів;
- зменшує особисті контакти між платником податків і контролюючим органом, що знизить вплив «людського фактора» тощо [5].

Розглянемо етапи електронної перевірки даних платників податків:

- 1) завантаження електронних даних;
- 2) перевірка цілісності та коректності даних;
- 3) перевірка дотримання бухгалтерського законодавства;
- 4) перевірка дотримання податкового законодавства;
- 5) формування програми перевірки за результатами е-аудиту;
- 7) архівування та зберігання електронних даних.

Автоматично здійснюється спеціалізованим програмним забезпеченням за допомогою спеціальних тестів, зокрема:

- на дотримання вимог облікової політики;
- на відповідність здійснених бухгалтерських проведення;
- відповідність сформованих показників фінансової звітності даним обліку;
- дотримання платником податків податкового законодавства (податкової різниці) [4].

Порядок надання платниками податків документів встановлено статтею 85 Податкового кодексу України. Порядок надання документів великого платника податків в електронній формі затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07 листопада 2011 року № 1393 (зі змінами внесеними наказом Міністерством фінансів України від

15.09.2020 № 561, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 січня 2012 р. за № 44/20357) [6].

Обов'язково подання великими платниками податків на запит контролюючого органу під час перевірки стандартного аудиторського файлу (SAF-T UA) та його аналіз за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення з використанням сучасних методик аудиту впровадили із 1 січня 2023 року.

Для усіх великих платників податків його подання передбачено із 1 січня 2025 року (за умови прийняття відповідних змін до податкового законодавства) [7].

Отже, е-аудит це сучасне спрощення податкової системи, яке наближає Україну до впровадження існуючих технологій та розробок своїх власних, мінімізує помилки «людського фактору» контролюючого органу та є важливим кроком до введення так званих «Е-перевірок» в інші сфери контролю дотримання положень законодавства.

Література

1. Головна – European Business Association. European Business Association. URL: <http://www.eba.com.ua> (дата звернення: 13.05.2023).

2. ЛІГА:ЗАКОН / Українська продуктова ІТ-компанія. URL: https://ligazakon.net/?_ga=2.228769500.1331875379.1683965979-350077935.1606818149 (дата звернення: 14.05.2023).

3. Е-аудит: Концепція від Мінфіну. URL: <https://medoc.ua/blog/e-audit-koncersija-vid-minfinu> (дата звернення: 13.05.2023).

4. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/data/files/266383.pdf> (дата звернення: 14.05.2023).

5. BDO in Україна. З 1 січня 2023 року в Україні запроваджено електронний аудит для великих платників податків. Міжнародна аудиторська компанія BDO – BDO. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/news-2/2023/electronic-audit-for-large-taxpayers-in-ukraine-since-january-1-2023> (дата звернення: 14.05.2023).

6. В які строки впровадять е-аудит для великих платників? «Дебет-Кредит» - Бухгалтерські новини. URL: <https://news.dtkk.ua/accounting/reposts/80131-v-iaki-stroki-vprovadiat-e-audit-dlia-velikix-platnikiv> (дата звернення: 14.05.2023).

7. Новини від автора Микола Кирильчук. БУХГАЛТЕР.UA. Новини бухгалтерського та податкового обліку. URL: <https://buh.ligazakon.net/person/1336> (дата звернення: 14.05.2023).